

vuoden syyskuun 30 päivään. Kun kuitenkin Pankin käyttämätön setelinanto-oikeus vuoden vaihteessa huomattavasti lisääntyi, peruuttivat Pankkivaltuusmiehet kuluvan vuoden tammikuun 21 päivänä tämän Valtioneuvostolle tekemänsä esityksen.

4 §.

Suomen Pankin vapauttaminen toistaiseksi velvollisuudesta lunastaa setelinsä kullalla.

Pankkivaliokunnan mietinnössä Suomen Pankin tilaa ja hallintoa vuonna 1918 koskevan tarkastuksen johdosta, jonka mietinnön Eduskunta oli hyväksynyt, kehoitettiin Pankin johtoa ryhtymään tarpeellisiin aloitteisiin, jotta sinäkin aikana, jolloin vielä on mahdotonta luopua pakkokurssista, joka välttämättömänä, vaikkakin lainvastaisen toimenpiteen kautta säädettyinä, on vuodesta 1915 lähtien ollut käytännössä, olosuhteet tälläkin alalla saatetaan sopusointuun voimassaolevan lainsäädännön kanssa. Tämän johdosta ja omasta puolestaankin pitäen toimenpidettä tärkeänä Johtokunta maaliskuun 18 päivänä 1920 teki Pankkivaltuusmiehille ehdotuksen väliaikaisen lain säätämisestä, jonka kautta Suomen Pankki toistaiseksi vapautettaisiin lunastamasta setelinsä kultarahalla.

Pankkivaltuusmiehet päättivät kokouksessaan maaliskuun 26 päivänä lähettää ehdotuksen, sitä eräissä kohdin muutettuaan, Valtioneuvostolle esityksen tekemistä varten Eduskunnalle. Kuluvan vuoden helmikuun 18 päivänä Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä uudistivat tämän esityksensä.

5 §.

Pankin rahastot.

Rahan arvon suuresti alennuttua ja taloudellisen elämän kehityttyä ei Suomen Pankin rahastoja koskevia määräyksiä asetuksella heinäkuun 10 päivältä 1901 nykyiseen muotoon saatetussa Suomen Pankin ohjesään-

nön 3 §:ssä enää voitu pitää tarkoitustaan vastaavina. Tämän johdosta Pankkivaltuusmiehet kokouksessa maaliskuun 30 päivänä Johtokunnan ehdotuksesta päättivät tehdä Pankkivaliokunnalle ehdotuksen Suomen Pankin Ohjesäännön muuttamisesta niin, että Pankin kantarahasto saatettaisiin 100 miljoonan ja vararahasto kartutettaisiin 50 miljoonan markan suuruiseksi. Kesäkuun 11 päivänä annettu laki Suomen Pankin Ohjesäännön 3 §:n muuttamisesta toisin kuuluvaksi on tämän esityksen mukainen.

6 §.

Vaihtorahan lyönti.

Toukokuun 26 päivänä Pankkivaltuusmiehet tekivät Valtiovarainministeriölle esityksen, että Suomen Pankin lukuun lyötäisiin 200,000 markkaa 5 pennin rahoja, mikä sittemmin on tapahtunut.

Kun Pankin vaskirahavarasto tästä huolimatta syksyllä oli loppumaisillaan, lyöettiin Pankkivaltuusmiesten lokakuun 4 päivänä tekemästä esityksestä jälleen 200,000 markkaa 10 pennin ja 200,000 markkaa 5 pennin rahoja.

Lähetepäätöksellä 14 päivältä heinäkuuta pyysi Valtiovarainministeriö Pankkivaltuusmiehiä antamaan lausuntonsa Rahapajan johtajan tekemästä ehdotuksesta, joka tarkoitti metallisten 50 ja 25 pennin vaihtorahojen käytäntöön ottamista setelien sijasta. Saatuaan Johtokunnalta asiasta pyytämänsä lausunnon ja pääasiassa siihen yhtyen Pankkivaltuusmiehet syyskuun 29 päivänä esittivät, että Hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin rahalain muuttamiseksi niin, että nykyään hopeasta lyötävät 2 markan, 1 markan, 50 pennin ja 25 pennin vaihtorahat tulisivat lyötäviksi metalliseoksesta, joka sisältää 25 % nikkeliä ja 75 % kuparia; että niin pian kuin lainmuutos on tehty, viipymättä lyötäisiin uusia 1 markan rahoja 8 miljoonan, 50 pennin rahoja 5 mil-

joonan ja 25 pennin rahoja niinkään 5 miljoonan markan nimellisarvosta; sekä että nämä rahat hankittaisiin sopivasta ulkomaisesta tehtaasta, joka voi suorittaa tilauksen ja mahdolliset myöhemmät lisätilaukset tarpeellisella joutuisuudella.

Sittenkuin elokuun 9 päivänä 1877 Suomen rahasta annetun lain 6, 7 ja 16 §, 6 ja 16 § sellaisina kuin ne ovat 27 päivänä toukokuuta 1918 annetussa laissa, joulukuun 23 päivänä 1920 annetulla lailla oli siten muutettu, että kahden ja yhden marka sekä viidenkymmenen ja kahdenkymmenen viiden pennin vaihtorahat ovat lyötävät joko hopeasta tahi nikkelipronsista, uudistivat Pankkivaltuusmiehet helmikuun 1 päivänä 1921 esityksensä vaihtorahojen lyömisestä, korottaen, Johtokunnan ehdotukseen yhtyen, lyötäväksi esitetyn 1 markan rahojen määrän 10,000,000 markkaan.

7 §.

Osakeyhtiö Suomen Kaupunkien Hypoteeknikassan valuuttalainain maksaminen.

Marraskuun 26 päivänä Johtokunta ilmoitti Pankkivaltuusmiehille, että Osakeyhtiö Suomen Kaupunkien Hypoteeknikassa oli pyytänyt Suomen Pankin väliintuloa Kassan Ruotsista, Tanskasta ja Sveitsistä ottamain lyhytaikaisten lainain järjestämiseksi, samalla ilmoittaen, koska lainain takaajat Kansallis-Osake-Pankki ja Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi olivat kieltäytyneet uudistamasta takaussitoumustaan, muutoin olevansa pakotettu luovuttamaan varansa konkurssiin. Johtokunta puolestaan ehdotti, että Pankkivaltuusmiehet hankisivat Eduskunnan suostumuksen siihen, että Suomen Pankki ottaisi taatakseen mainitut lainat sekä kantaakseen niiden maksamisesta koituvan tappion. Kokouksessaan marraskuun 27 päivänä Pankkivaltuusmiehet, yhtyen Johtokunnan ehdotukseen, päät-

tivät pyytää Pankkivaliokuntaa Eduskunnan päätettäväksi ehdottamaan,

että Suomen Pankki ottaa vastatakseen Osakeyhtiö Suomen Kaupunkien Hypoteeknikassan valuuttalainat yhteensä 520,000 Ruotsin kruunua, 1,250,000 Tanskan kruunua ja 1,000,000 Sveitsin frangia ehdolla, että Pankille luovutetaan näiden lainojen nykyisille takaajille annetut vakuudet; sekä

että tästä takauksesta Suomen Pankille syntyvän tappion korvaamiseksi Pankin kuluvan vuoden voitosta varataan tarpeellinen rahamäärä.

Asian ratkaisu siirtyi kuluvaan vuoteen.

8 §.

Toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisten sitoumuksia Pankille.

Vuonna 1920 ovat Pankkivaltuusmiehet käsitelleet kolme akordia koskevaa hakemusta, joista on tehty selkoa kokouksissa helmikuun 17 päivänä, marraskuun 13 päivänä ja joulukuun 14 päivänä pidetyissä pöytäkirjoissa.

Pankin Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet määränneet tileistä poistettavaksi erinäisiä vuosina 1879, 1885, 1886, 1892, 1893, 1901, 1902 ja 1909 syntyneitä jo aikaisemmin epävarmoiksi merkittyjä saatavia, joista ei enää mitään voida saada perityksi, yhteensä 95,881 markkaa 1 penniä.

9 §.

Pankin aukioloaika.

Toukokuun 26 päivänä Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä päättivät, että siinä tapauksessa, että pääkaupungin yksityispankkien aukioloaika kesä-, heinä- ja elokuun aikana on klo 10—3, Suomen Pankin pääkonttori oli mainittuina aikoina pidettävä yleisölle avoinna samana aikana, sekä oikeuttivat Johtokunnan määräämään Pankin haarakonttorien aukioloajat kesäkau-

tena yhdenmukaisesti asianomaisten paikkakuntain yksityispankkien aukioloaikojen kanssa.

10 §.

Pankin tilintarkastus.

Suomen Pankin Ohjesäännössä määrätyn tarkastuksen vuodelta 1919 ovat vuoden 1919 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat kansakoulunopettaja Juho Pekka Kokko, maanviljelysneuvos Erkki Pullinen ja filosofianmaisteri Hugo Robert Wäinö Wuolijoki sekä tilintarkastajain varamies sanomalehdentoimittaja Artturi Aalto Pankkivaltuusmiesten kutsumuksesta toimittaneet maaliskuun 15 ja saman kuun 26 päivän välisenä aikana. Tilintarkastajain puoltosanan mukaisesti ja Pankin Ohjesäännön tätä koskevain säännösten nojalla ovat Pankkivaltuusmiehet Eduskunnan puolesta myöntäneet Johtokunnalle vastuuvapauden Pankin hallinnosta vuodelta 1919.

11 §.

Pankin lainausliikkeen tarkastus.

Pankkivaltuusmiehet ovat Pankin kirjojen ja tililaskujen sekä haarakonttoreista tulneiden ilmoitusten nojalla toimittaneet sellaisen Pankin liikkeen ja lainauksen tarkastuksen, kuin Pankkivaltuusmiehille annetun johtosäännön 4 §:ssä säädetään.

12 §.

*Katsastukset.**a) pääkonttorissa*

Pankin Ohjesäännön 40 §:n säännöksen mukaisesti ovat Pankkivaltuusmiehet toimittaneet pääkonttorin kassaholvien ja kaikkien rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjain ynnä talletusten katsastuksen lokakuun 12, 13, 14, 15, 16, 18 ja 22 sekä joulukuun 29 ja 30 päivänä. Sanotussa katsastuksessa saadut tulokset, jotka on annettu Johto-

kunnan tiedoksi, ovat olleet Pankin kirjain mukaiset.

b) haarakonttoreissa.

Mitä Pankin haarakonttoreihin tulee, ovat Pankkivaltuusmiehet antaessaan määräykset valitsemillensa diskonttokomiteain jäsenille myöskin kehoittaneet heitä kerran kuukaudessa mielensä mukaan kulloinkin erikseen määrättävinä aikoina toimittamaan konttoreissa säädetyt katsastukset.

Sitäpaitsi ovat osaksi pankinjohtaja Basilier, osaksi v. t. pankinjohtaja Broberg toimittaneet tarkastuksia:

Turun konttorissa huhtikuun 16 ja 17 päivänä;

Viipurin konttorissa joulukuun 18 päivänä; Tampereen konttorissa joulukuun 4 päivänä;

Vaasan konttorissa lokakuun 6 päivänä; Oulun konttorissa lokakuun 4 päivänä; Kuopion konttorissa joulukuun 13 päivänä; Porin konttorissa lokakuun 12 päivänä; Joensuun konttorissa joulukuun 20 päivänä;

Mikkelin konttorissa joulukuun 12 päivänä; ja

Jyväskylän konttorissa joulukuun 14 ja 15 päivänä.

Sortavalan konttorissa maaliskuun 31 ja huhtikuun 1 päivänä;

Kotkan konttorissa huhtikuun 24 päivänä;

Hämeenlinnan konttorissa lokakuun 10 päivänä.

13 §.

Kirjanpitojärjestelmän uudistaminen.

Johtokunnan esityksestä Pankkivaltuusmiehet marraskuun 17 päivänä päättivät oikeuttaa Johtokunnan ottamaan Suomen Pankin palvelukseen ylimääräisen virkamiestä ja mahdollisesti myöhemmin tarpeellisia apulaisia tälle pääasiallisesti toimittamaan Johtokunnan kirjelmässä esittämää

Pankin liikkeen tarkastusta ja kirjanpitojärjestelmän uudistusta. Samalla Pankkivaltuusmiehet päättivät, että puheenaolevalle tarkastajalle on maksettava palkkiona samat palkkaedut, joita Pankin ylikamreeri kulloinkin ilman ikäkorotuksia nauttii, sekä apulaisille Pankkivaltuusmiesten Johtokunnan esityksestä vastedes vahvistettavat palkkiot. Puheenaolevien virkojen aiheuttamat menot oli otettava huomioon tehtäessä Eduskunnalle esitystä korotettujen määrärahojen myöntämisestä.

14 §.

Pankin kiinteistöjä koskevia toimenpiteitä.

Kokouksessaan toukokuun 20 päivänä Pankkivaltuusmiehet oikeuttivat Johtokunnan rakennuttamaan Pankin setelipainon yhteyteen seteliklisheiden valmistamista varten tarvittavan lisärakennuksen sekä käyttämään sen rakentamiseen ja sisustamiseen Pankin varoja 1,200,000 markkaa.

Elokuun 30 päivänä Johtokunta ilmoitti Pankkivaltuusmiehille, että osa rakenteella olevasta klisheelaitoksesta oli täytynyt sijoittaa Pankin tonttiin rajoittuvalle osalle Helsingin kreikkalais-katolisen seurakunnan omistamaa tonttia ja että sanottu seurakunta oli tarjoutunut myymään tarvittavan alueen 300 markan hinnasta neliömetriltä. Tämän johdosta Pankkivaltuusmiehet syyskuun 6 päivänä päättivät valtuuttaa Johtokunnan päättämään tämän kaupan.

15 §.

Vuosirahasäännön uudistaminen.

Niinkuin Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa vuodelta 1919 Pankkivaliokunnalle 19 §:ssä on mainittu, päättivät Pankkivaltuusmiehet lykätä Pankin vuosirahasäännön uudistamista ja virkamiesten asemaa koskevan kysymyksen, kunnes olisi ehditty hankkia siitä riittävä sekä asiallinen että

lainopillinen selvitys. Kokouksessaan toukokuun 5 päivänä Pankkivaltuusmiehet päättivät kehoittaa Johtokuntaa mikäli mahdollista syksyyn mennessä laatimaan ja Pankkivaltuusmiehille lähettämään ehdotuksen uudeksi vuosirahasäännöksi. Johtokunta ilmoitti marrask. 3 päivänä, että olosuhteet eivät vielääkään olleet sallineet tämän tehtävän toteuttamista, vaan oli Johtokunnan mielestä edelleenkin tultava toimeen tilapäisillä palkanparannuksilla. Tämän johdosta esittivät Pankkivaltuusmiehet Pankkivaliokunnalle sen suunnitelman kalliinajanlisistä Suomen Pankin virka- ja palvelusmiehille sekä eläkkeennauttijoille, josta seuraavassa §:ssä kerrotaan.

16 §.

Virka- ja palvelusmiesten palkkaus.

Päätöksellään joulukuun 17 päivältä 1919 Eduskunta myönsi Pankkivaltuusmiesten käytettäväksi Suomen Pankin varoista seuraavat vuotuiset määrärahat: 1) 155,000 markkaa sen lisäksi, mitä vuosirahasäännössä on osoitettu ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi Suomen Pankkiin; 2) 400,000 markkaa kalliinajanlisiin Suomen Pankin palveluksessa olevain henkilöiden palkkaukseen aikaisempain tähän tarkoitukseen myönnettyjen varain lisäksi ja 3) 300,000 markkaa mieskohtaisten palkanlisien myöntämistä varten Suomen Pankin palveluksessa oleville henkilöille. Sitä paitsi Eduskunta oikeutti Pankkivaltuusmiehet toistaiseksi myöntämään Suomen Pankin täysinpalvelulle virka- ja palvelusmiehille annettuihin ja annettaviin eläkkeisiin kalliinajanlisää korkeintaan 100 % eläkkeen määrästä.

Tämän Eduskunnan päätöksen nojalla Pankkivaltuusmiehet joulukuun 23 päivänä 1919 vahvistivat Suomen Pankin täysinpalvelulle eläkkeennauttijoille sekä joulukuun 24 päivänä palkannauttijoille vuoden 1920 alusta maksettavat kalliinajanlisät.

Näiden korotusten kautta eivät myönnetty määrärahat tulleet kokonaan käytetyiksi.

Kun sittemmin kävi ilmi, että Eduskunnan myöntämällä määrärahalta valtion virkamiesten palkat oli korotettu huomattavasti enemmän kuin Suomen Pankissa ja Pankin palkannauttijat olivat sen johdosta anoneet palkkainaan korottamista valtion virkamiesten palkkain tasalle, vahvistivat Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan ehdotuksesta toukokuun 5 päivänä korotetut kalliinajanlisät, jotka suoritettiin vuoden alusta lukien. Perheolojen perusteella maksettaviin palkanlisiin ei tällöin tehty muutosta.

Kun hintataso toukokuun 5 päivänä tapahtuneiden palkkajärjestelyjen jälkeen edelleen kohosi ja päätettyjen kalliinajanlisien korotusten kautta palkat Suomen Pankissa eivät, lukuunottamatta eräitä alimpia sekä kaikkein ylimpiä palkkaluokkia, keskimäärin nousseet yhtä korkeiksi kuin valtion viroissa maksetut, näyttäytyi tarpeelliseksi jo ennen vuoden loppua uudelleen korottaa Pankissa maksettavia palkkoja. Tähän nähden ja kun käytettävissä olevista määrärahoista vielä oli osa jäljellä, vahvistivat Pankkivaltuusmiehet lokakuun 4 päivänä palvelusmiehille syyskuun 1 päivästä lukien suoritettavat korotetut kalliinajanlisät sekä päättivät, että niiden lisäksi palvelusmiehille oli suoritettava palkanlisää perheolojen nojalla samojen perusteiden mukaan kuin valtion viroissa.

Virkamiesten palkkaetujen parantamiseen eivät Pankkivaltuusmiehet silloin voineet ryhtyä, koska käytettävissä olevat määrärahat edellämainittujen palkankorotusten kautta olivat kokonaan käytetyt, lukuunottamatta mieskohtaisia palkanlisää varten myönnettyä määrärahaa, josta oli jäljellä noin 120,000 mk. Tämän johdosta ja myöskin pitäen tarpeellisena, että Eduskunnalta vuotta 1921 varten määrärahoja anottaessa useilla eri Eduskunnan päätöksillä myönnetty

määrärahat yhdistettäisiin yhteissummiksi, jotka vuosirahasääntöön sisältyvään määrärahain lisäksi olisivat Pankkivaltuusmiesten käytettävänä, Pankkivaltuusmiehet marraskuun 20 päivänä päättivät pyytää Pankkivaliokuntaa Eduskunnalle ehdottamaan,

että vuonna 1920 käytettävänä oleva määräraha kalliinajanlisiin Suomen Pankin palveluksessa oleville henkilöille korotettaisiin 325,000 markalla;

että Pankkivaltuusmiesten käytettäväksi yli sen, mitä vuosirahasääntöön on otettu, asetettaisiin 1921 vuoden alusta toistaiseksi seuraavat vuotuiset määrärahat:

1) 1,925,000 markkaa kalliinajanlisiin Suomen Pankin vuosirahasääntöön otetuille virka- ja palvelusmiehille;

2) 1,300,000 markkaa ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi Suomen Pankkiin;

3) 300,000 markkaa mieskohtaisten palkanlisien myöntämistä varten Suomen Pankin palveluksessa oleille henkilöille;

4) 70,000 markkaa virkaloman hankkimiseksi Suomen Pankin virkamiehille;

että kaikki yli vuosirahasäännön varemmin myönnetty määrärahat vuoden 1921 alusta lakkautettaisiin; sekä

että Pankkivaltuusmiehet oikeutettaisiin viime syyskuun 1 päivästä lukien toistaiseksi korottamaan Suomen Pankin täysin-palvelleiden tai todellisen sairauden takia eronneiden virkamiesten ohjesäännön mukaiset eläkkeet 200 prosentilla ja samanlaisesta syystä eronneiden palvelusmiesten 400 prosentilla.

Samalla päättivät Pankkivaltuusmiehet hyväksyä Johtokunnan ehdotuksen eri virkamiehille syyskuun 1 päivästä maksettavista kalliinajanlisistä, edellyttäen, että Eduskunta myöntäisi tarvittavat määrärahat.

Joulukuun 13 päivänä päätti Eduskunta myöntää Pankkivaltuusmiesten ehdottamat ja Pankkivaliokunnan puoltamat määrärahat ja eläkkeisiin annettavat kalliinajanlisät.

17 §.

Pankkivaltuusmiesten ja tilintarkastajain palkkiot.

Pankkivaliokunnan esityksestä Eduskunta joulukuun 13 päivänä päätti, että Suomen Pankin varoista on vuoden 1921 alusta toistaiseksi suoritettava niille pankkivaltuusmiehille, jotka ovat velvolliset olemaan osallisina kaikissa valtuusmiesten käsiteltävänä olevissa asioissa, Pankkivaltuusmiehille annettun johtosäännön mukaan heille tulevan palkkion lisäksi, 4,000 markkaa ja puheenjohtajana toimivalle 6,000 markkaa vuodessa.

Pankkivaliokunnan esityksestä, joka oli tehty Pankkivaltuusmiesten aloitteesta, päätti Eduskunta huhtikuun 27 päivänä, että Suomen Pankin tilintarkastajille on vuodesta 1920 alkaen toistaiseksi maksettava seitsemänkymmentä markkaa päivältä heille voimassaolevan säännöksen mukaan tulevan päivärahan lisäksi.

18 §.

Erinäisiä määrärahoja.

a) Eläkkeitä.

Lokakuun 30 päivänä Pankkivaltuusmiehet Pankin Ohjesäännön 63 §:n 8 mom:in nojalla päättivät Johtokunnan esityksestä korottaa Pankin pääkonttorin entiselle kassa-apulaiselle Fanny Wirzénille myönnetyn vuotuisen avustuksen 3,000 markasta 4,200 markkaan.

b) Avustuksia kapinan johdosta kärsineille.

Leskirouva Selma Gummeruksen kahdelle lapselle myönnetyn avustuksen, josta tieto on annettu Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa vuodelta 1919 Pankkivaliokunnalle 16 §:n d)-kohdassa, Pankkivaltuusmiehet ko-

kouksessaan lokakuun 30 päivänä päättivät Johtokunnan esityksestä, ottaen huomioon vaikeat toimeentulomahdollisuudet, korottaa 2,400 markkaan vuodessa kumpaakin lasta kohti.

Leskirouva Fanny Sundgrenille, joka oli pyytänyt avustusta Suomen Pankin varoista sen johdosta, että hänen miehensä Hämeenlinnan konttorin pankinkomissari Bertel Emerik Sundgren oli kapinan aikana murhattu, koettaessaan suojella pankin omaisuutta joutumasta kapinallisten haltuun, Pankkivaltuusmiehet lokakuun 30 päivänä myönsivät kahden alaikäisen lapsen elatuksen ja toimeentulon turvaamiseksi 2,400 markkaa vuodessa kumpaakin lasta kohti, kunnes he ovat tulleet täysi-ikäisiksi.

c) Tarverahat.

Jatkuva hintain nousu vaikutti, että Suomen Pankin haarakonttoreille vuodeksi 1920 myönnetty tarverahat melkein kaikissa konttoreissa osoittautuivat riittämättömiksi. Sen vuoksi Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä joulukuun 30 päivänä päättivät, että puheenalaisia määrärahoja eri konttoreissa oli korotettava seuraavilla määrillä: Turun konttorissa 3,000, Viipurin 1,000, Tampereen 4,000, Vaasan 1,200, Oulun 800, Porin 2,500, Joensuun 1,000, Mikkelin 1,000, Jyväskylän 1,200, Sortavalan 4,500, Kotkan 2,000 ja Hämeenlinnan konttorissa 500 markalla.

Vuodeksi 1921 myönsivät Pankkivaltuusmiehet samana päivänä eri konttoreille tarverahoina käytettäväksi seuraavat määrärahat: Turun konttorille 8,000, Viipurin 9,000, Tampereen 7,500, Vaasan 6,000, Oulun 4,300, Kuopion 5,000, Porin 5,000, Joensuun 3,500, Mikkelin 3,000, Jyväskylän 3,000, Sortavalan 6,000, Kotkan 4,000 ja Hämeenlinnan konttorille 3,500 markkaa.

19 §
Johtokunta.

Valtioneuvoston v. 1919 Johtokunnan jäsenelle Jalo Järnefeltille sairauden vuoksi kuudeksi kuukaudeksi myöntämä virkavapaus kesti 1920 vuoden tammikuun 16 päivään. Jatkuvan sairauden vuoksi anoi pankinjohtaja Järnefelt pitennettyä virkavapautta edelleen kuuden kuukauden ajaksi, luettuna tammikuun 16 päivästä, minkä Valtioneuvosto hänelle myönsi.

Pankinjohtaja Järnefeltin kuoleman johdosta kesäkuun 3 päivänä joutui Johtokunnan lainopillisen jäsenen virka avoimeksi. Pankkivaltuusmiehet päättivät kesäkuun 11 päivänä julistaa viran haettavaksi sekä asettivat elokuun 19 päivänä virkaa hakeneet henkilöt viran uudelleen täyttämistä varten ehdolle seuraavasti:

ensimmäiselle ehdokassijalle lakitiedettenkandidaatti Ernst Grästenin, toiselle ehdokassijalle varatuomari Max Sabellin sekä kolmannelle ehdokassijalle varatuomari Valter Sahlsteinin.

Syyskuun 3 päivänä Tasavallan Presidentti nimitti lakit. kand. Grästenin puheenaolevaan virkaan.

Pankinjohtaja Järnefeltin sairauden aikana sekä hänen kuolemastansa viran vakinaiseen täyttämiseen saakka on virkaa Valtioneuvoston määräyksestä hoitanut lakit. kand. Ernst Grästen.

20 §
Diskonttokomiteat.

Vuodeksi 1921 ovat Pankkivaltuusmiehet joulukuun 16 päivänä valinneet diskonttokomiteain jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Turun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kunnallisneuvosmies Ernst Petter Johan Thomé'n ja kauppias Evert Vilhelm Nylundin sekä varamiehiksi kapteeni vapaaherra Rolf

Maximilian Carpelanin ja johtaja Kustaa H. Heikkellin;

Viipurin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi konsuliagentti Carl Edvin Ekströmin ja kauppias Paul Sergejffin sekä varamiehiksi johtaja Ernst Hämäläisen ja Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskunnan r. l. sikäläisen sivukonttorin toimitusjohtajan Otto Korhosen.

Tampereen konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppaneuvos Fabian Klingendahlin ja oikeusneuvosmies Kaarlo Haljalan sekä varamiehiksi tehtailija Johan Niklas Salmisen ja Osuusliike Voiman toimitusjohtajan Pentti Hirvosen;

Vaasan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi pormestari Ivar Vilhelm Hasselblattin ja kauppaneuvos Tuomas Laurellin sekä varamiehiksi varatuomari Henrik Johannes Bostromin ja Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskunnan sikäläisen sivukonttorin johtajan J. Alatalon, sekä

Oulun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppaneuvos Frans Adolf Riekin ja varakonsuli Torsten Lundbergin sekä varamiehiksi Oulun Osuuskaupan johtajan Otto Karhin ja valjastehtaitten johtajan Birger Ossian Haglundin;

Kuopion konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kihlakunnantuomari Frans Oskar Möllerin ja tehtailija Johan Fredrik Dahlströmin sekä varamiehiksi varatuomari Ukko Emil Hjalmar Andersinin ja asianajajan, insinööri Pekka Juho Rinkisen;

Porin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi vuorineuvos Fritz Arthur Juseliuksen ja johtaja Toivo Rintalan sekä varamiehiksi kamreeri Johan Leinebergin ja kauppias Johan Odert Rosengrenin;

Joensuun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi rehtori Aaro Markkasen ja pormestari Tauno Edvard Bernerin sekä varamiehiksi liikemiehet Niilo Suihkon ja Karl Henrik Eliel Porthanin;

Mikkelin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppaneuvos Carl Fredrik Pöndisen ja entisen liikennetarkastajan August Fredrik Granfeltin sekä varamiehiksi varikonesimies Edvin Alléenin ja Mikkelin Osuuskaupan johtajan kauppias Yrjö Paarman;

Jyväskylän konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi pormestari Hjalmar Hugo Ossian Hollmeruksen ja Suomen Osuuskauppojen Keskusosuuskunnan sikäläisen sivukonttorin hoitajan Kaarlo Wilhelm Laitilan sekä varamiehiksi apteekkari Eugen Mansneruksen ja lehtori Herman Hämäläisen;

Sortavalan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi entisen kihlakunnantuomarin Karl Gustaf Bergin ja kauppias Ossian Evert Kivisen sekä varamiehiksi käsityöläisneuvonjohtajan, Sortavalan Osuuskaupan r. l:n hallintoneuvoston varapuheenjohtajan Juho Jalmari Tyynelän ja johtaja Tuomas Nissisen;

Kotkan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppias Emil Saxellin ja liikemies Arthur Lemken sekä varamiehiksi pormestari Atte Mångön ja maanmittari Gunnar Bäckströmin;

Hämeenlinnan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi insinööri Johan Henrik Holménin ja kauppaneuvos Anders Gustaf Skogsterin sekä varamiehiksi entisen lääninsihteerin Karl Uno Chydeniuksen ja kauppias Johan Werner Fredrikssonin;

21 §.

Pankkivaltuusmiesten virantoimitus.

Pankkivaltuusmiehistä olivat vuonna 1920 vuorossa erota, niistä kolmesta Pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa, filosofiantohtori Ernst Fredrik Nevanlinna, sekä niistä kolmesta Pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien Pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, Tasavallan Presidentti Kaarlo Juho Ståhlberg. Sitä-

paitsi erosi kuoleman kautta pankkivaltuusmiesten toimesta pankinjohtaja Emil Schybergson, joka vuonna 1918 oli valittu pankkivaltuusmieheksi olemaan kolmen vuoden aikana osallisena kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa.

Huhtikuun 30 päivänä 1920 toimitetussa Pankkivaltuusmiesten ja Pankin tilintarkastajain sekä heidän varamiestensä vaalissa valittiin:

pankkivaltuusmiehiksi: olemaan osallisena kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa filosofiantohtori Ernst Fredrik Nevanlinna ja toimitusjohtaja Wilhelm Alexander Lavonius, edellinen kolmen ja jälkimäinen yhden vuoden ajaksi;

pankkivaltuusmieheksi olemaan osallisena kolmen vuoden aikana kaikkien Pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa todellinen valtioneuvos August Ramsay;

pankkivaltuusmiesten varamiehiksi: ensimmäiseksi filosofianmaisteri Niilo Liakka; toiseksi professori Juho Heikki Vennola; kolmanneksi esittelijäsihteeriksi Akseli August Listo;

neljänneksi lakitiedettenkandidaatti Lauri af Heurlin; viidenneksi toimitusjohtaja Axel Palmgren; sekä

kuudenneksi johtaja Kaarlo Toivo Salmio. *tilintarkastajiksi:*

kansakoulunopettaja Juho Pekka Kokko; filosofiantohtori Oskari Wilho Louhivuori; maanviljelysneuvos Erkki Pullinen ja filosofianmaisteri Hugo Robert Wäinö Wuolijoki;

tilintarkastajain varamiehiksi: ensimmäiseksi maanviljelysneuvos Karl Brunerona; toiseksi sanomalehdentoimittaja Artturi Aalto;

kolmanneksi pankinkonttorin esimies Väinö Selander; sekä

I. Suomen Pankin tila

V A R A T.			
Setelinantoa vastaavat varat.			
Metallikassa:			
Suomen kultarahaa	28,555,070	—	
Ulkomaan kultarahaa	13,595,997	70	
Rahaksi lyömätöntä kultaa	477,089	27	
Kultaa rahapajassa	386	12	42,628,543 09
Suomen hopearahaa			535,657 50
Suomen valtioobligatsioneja Suomen rahassa			823,405,561 77
Obligatsioneja ulkomaan rahassa			171,914,102 84
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia			74,553,805 50
Ulkomaan setelirahaa ja kuponkeja			357,561 37
Ulkomaisia vekseleitä			81,735,193 01
			1,195,130,425 08
Kotimainen lainaus.			
Vekseleitä Suomen rahassa			158,632,464 30
Hypoteekkilainoja			31,666,719 38
Kassakreditiivejä			1,787,845 77
			192,087,029 45
Muut varat.			
Rahaksi lyömätöntä hopeata			25,029 84
Suomen vaskirahaa			68,199 67
Obligatsioneja Suomen rahassa			6,627,269 50
Eri tilejä			40,014 —
Kasvaneita korkoja, saldo			573,891 60
Pankkikiinteistöt	3,378,268	12	
Kalusto	100	—	3,378,368 12
			10,712,772 73
Smk			1,397,930,227 26

Joulukuun viimeisenä päivänä 1919.

V E L A T.			
Vaadittaessa maksettavat sitoumukset.			
Lükkeessä olevia seteleitä			1,123,942,801 —
” ” postivekseleitä	6,607,008	65	
” ” osotuksia Pietarin konttoriin	51,365	17	6,658,373 82
Valtiovaraston pano- ja ottotilillä	6,077,984	34	
Muiden ” ” ”	117,030,619	96	123,108,604 30
Perittyjä vekseleitä	684,508	46	
Valtiolainain vuotuismaksuja	27,082	50	
Ulkomaisia kirjeenvaihtajia	8,308,356	28	
Eri tilejä	12,369,340	89	21,389,288 13
			1,275,099,067 25
Kantarahasto			25,000,000 —
Vararahasto	68,513,389	50	
Pankkikiinteistöjen ja kaluston arvo	3,378,368	12	71,891,757 62
			96,891,757 62
Voittovaroja:			
Käyttämättä			25,939,402 39
Setelinantoa vastaavat varat 1,195,130,425: 08			
Sen lisäksi on pankki oikeutettu antamaan seteleitä . . . . . 200,000,000: — 1,395,130,425: 08			
Poistetaan: vaadittaessa maksettavat sitoumukset 1,275,099,067: 25			
Myönnettyistä kassakreditiiveistä nostamatta oleva määrä 1,079,154: 23 1,276,178,221: 48			
Käyttämätön setelinanto-oikeus Smk 118,952,203: 60			
Smk			1,397,930,227 26